

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/67/2015
Identifikačné číslo spisu:	3014200826
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3014200826.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a z členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa G. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., právne zastúpeného JUDr. MUDr. Miroslavom Pavlákom, advokátom so sídlom Moyzesova 1744, Púchov, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/244/2014-46 zo dňa 28. mája 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/244/2014-46 zo dňa 28. mája 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20. augusta 2014 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n á zaplatiť navrhovateľovi na účet jeho advokáta 455,49 € na náhradu trov konania z titulu trov právneho zastúpenia.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

Preskúmaným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X. zo dňa 20. augusta 2014 odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a 6 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), znížila navrhovateľovi sumu invalidného dôchodku od 04.10.2014 na 223,60 € mesačne. V odôvodnení uviedla, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica zo dňa 15.07.2014 je navrhovateľ naďalej invalidný, ale miera poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť už nie je 80 %, ale 60 %.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti rozhodnutiu odporkyne podal navrhovateľ včas opravný prostriedok. Krajský súd v Trenčíne preskúmal napadnuté rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo a napadnutým rozsudkom rozhodnutie odporkyne podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na nesúhlas navrhovateľa so znížením MPSVZČ požiadal posudkového lekára Sociálnej poisťovne ústredia, so sídlom v Trenčíne o opätovné posúdenie zdravotného stavu. Posudkový lekár v lekárskej správe z 15.04.2015 dospel k záveru o 60 % MPSVZČ, a to 50 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie - koarktácia aorty podľa kap. IX, odd. A, pol. 8 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení a 10 % za iné zdravotné postihnutie s tým, že z novo doložených lekárskeho vyšetrení nevyplývajú žiadne posudkovo závažné zmeny. Krajský súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne je vecne správne a zákonné, pretože posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo je navrhovateľ naďalej invalidný podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už nie 80 %, ale celkovo 60 % od 15.07.2015.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nemal úspech v konaní a odporkyňa nemá na ich náhradu zákonný nárok.

III.

Odvolať navrhovateľa a vyjadrenie odporkyne

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b/ a d/ Občianskeho súdneho poriadku. Namietal, že ani rozsudok krajského súdu, ani rozhodnutie odporkyne sa riadne nevysporiadali s dodatočne doloženými lekárskeho správami, ktoré uvádzajú určitú progresiu nielen srdcového ochorenia, ale najmä nijako nie je zdôvodnené, v čom vôbec nastalo zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa. Je zákonnou povinnosťou odporkyne svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, keďže znížením invalidného dôchodku vážnym spôsobom zasiahla do práv navrhovateľa. V rozhodnutí mala uviesť, v čom spočívala zmena skutočností rozhodujúcich na nárok na výplatu dávky, tzn. v čom spočívalo zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa. A keďže rozhodnutie odporkyne takéto dôvody neobsahuje, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Navrhol preto, aby odvolací súd buď napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo aby ho zmenil tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2014 zruší a vec jej vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia prvostupňového aj odvolacieho konania podľa pripojeného vyčíslenia.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by nimi prijatý záver spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Navrhovateľ v konaní nepreukázal také zhoršenie zdravotného stavu, ktoré by odôvodňovalo určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhla preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť podľa § 219 OSP ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v

spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyseľne k záveru, že odvolaniu navrhovateľa treba priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. v spojení s § 250l ods. 2 O. s. p.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. (§ 71 ods. 2 zákona o sociálnom poistení)

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. (§ 71 ods. 3 zákona o sociálnom poistení)

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudzuje na základe

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení sa výplata dávky zastaví, uvoľní alebo sa dávka vypláca v nižšej sume alebo vo vyššej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dávky.

Podľa § 47 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), musí rozhodnutie obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní (rozklade). Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v plnom rozsahu.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku, správny orgán v odôvodnení rozhodnutia uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Odôvodnenie, ako dôležitá časť rozhodnutia, plní niekoľko funkcií. Predovšetkým má presvedčiť účastníkov o správnosti postupu správneho orgánu a o zákonnosti jeho rozhodnutia, čím sa napĺňa jedno zo základných pravidiel konania, ktorým je posilňovanie dôvery občanov v správnosť rozhodovania, aby prijaté rozhodnutia viedli k dobrovoľnému plneniu povinností. Ďalšou funkciou je kontrolná funkcia tých orgánov, ktoré budú rozhodnutie prípadne preskúmať. Navyše presvedčivé odôvodnenie môže zamedziť zbytočnému uplatňovaniu opravných prostriedkov.

V zmysle § 47 ods. 3 správneho poriadku musí byť z odôvodnenia rozhodnutia zjavné, prečo správny orgán považuje námietky účastníka za bezdôvodné, mylné alebo vyvrátiteľné, ktoré skutočnosti vzal za podklad svojho rozhodnutia, prečo považuje skutočnosti predložené účastníkom za nerozhodné, nesprávne alebo inými riadne vykonanými dôkazmi za vyvrátené, podľa ktorej normy rozhodol a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov.

Odporkyňa v preskúmanom rozhodnutí č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2014 zníženie sumy

invalidného dôchodku odôvodnila iba tým, že pokles schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť od 15.07.2014 je 60 %, že jej dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bol posúdený posudkovým lekárom a výsledok tohto posúdenia je uvedený v lekárskej správe zo dňa 15.07.2014. V závere odporkyňa uviedla, že táto lekárska správa tvorí prílohu rozhodnutia.

Bolo zákonnou povinnosťou odporkyne svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť, keďže znížením sumy invalidného dôchodku vážnym spôsobom zasiahla do práv navrhovateľa. Odporkyňa mala uviesť, v čom spočívala zmena skutočností rozhodujúcich na nárok na výplatu dávky (§ 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení), tzn. v čom spočívalo zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa. Odporkyňa sa mala v odôvodnení zaoberať aj mierou poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť z 80 % na 60 %. Keďže rozhodnutie odporkyne takéto dôvody neobsahuje, je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Ako vyplýva z obsahu spisu, navrhovateľovi bol priznaný invalidný dôchodok od 26.09.2005 s tým, že je invalidný s MPSVZČ 50% (45+5). Podľa lekárskej správy zo 06.11.2006 došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, čo viedlo k navýšeniu MPSVZČ na 60 % (50 + 10) za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kap. IX, odd. A, pol. 8 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu. Od 27.01.2009 došlo k ďalšiemu zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa s priznaním 80 % MPSVZČ (70 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kap. IX, odd. A, pol. 8 písm. c/ + 10 % za iné zdravotné postihnutie). Lekárska správa z 28.09.2012 tento posudkový záver potvrdila.

Zdravotný stav navrhovateľa pre účely invalidného dôchodku bol opakovane posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica so sídlom v Púchove dňa 15. júla 2014 so záverom, že je stále invalidný, ale od 15.07.2014 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %, a to 50 % pre rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kap. IX, odd. A, pol. 8 písm. b/ prílohy - Stav po srdcových operáciách - s poklesom výkonnosti pri stredne ťažkom zaťažení + zvýšenie o 10 % pre iné zdravotné postihnutie (Lézia brachiálneho plexu - horný typ). Na základe uvedeného záveru o invalidite bol navrhovateľovi rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20.08.2014 znížená suma invalidného dôchodku od 04.10.2014 na 234,60 € mesačne. Odvolací súd musel vyhodnotiť námietku navrhovateľa o nepreskúmateľnosti tohto rozhodnutia pre nedostatok dôvodov za opodstatnenú. V samotnom rozhodnutí, resp. jeho odôvodnení nie je ani zmienka o tom, v čom sa mal zdravotný stav navrhovateľa zlepšiť. Za súčasť odôvodnenia bola prehlásená II. časť (posudok) Lekárskej správy posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica z 15.07.2014, v ktorej posudkový lekár o. i. uviedol: „Pri dnešnom posudzovaní zdravotného stavu zisťujeme, že celkový zdravotný stav ohľadne kardiálneho ochorenia, ktoré je pre posudzovaného zároveň aj rozhodujúcim, sa zlepšil, čo je podložené opakovanými odbornými vyšetreniami, preto toto ochorenie t. č. hodnotíme na 50 %.“ Teda nič konkrétne, proti čomu by sa dalo brániť konkrétnymi námietkami.

Po podaní opravného prostriedku, v ktorom navrhovateľ tiež namietal, že ani správa kardiológa, ani echokardiografia nepotvrdzujú údajné zlepšenie jeho zdravotného stavu, ktorý je síce stabilizovaný, ale naďalej závažný, takže záver posudkového lekára považuje za nepodložený, bol dňa 05.11.2014 opätovne posudzovaný jeho dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidného dôchodku posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica s rovnakým záverom, teda že od 15.07.2014 je invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % - 50 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kap. IX, odd. A, pol. 8 písm. b/ prílohy - Stav po srdcových operáciách - s poklesom výkonnosti pri stredne ťažkom zaťažení s navýšením o 10 %. Na dožiadanie krajského súdu posúdil zdravotný stav navrhovateľa aj posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Trenčíne dňa 15.04.2015 s tým, že z novo doložených lekárskeho vyšetrení nevyplyvajú žiadne posudkovo závažné zmeny, odporúčané psychiatrické vyšetrenie nedoložil, takže nie je žiaden dôvod na zmenu doterajších posudkov.

K tomu treba uviesť, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX

X zo 20.08.2014, ktoré ani vrátane jeho prílohy - posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica, ktorý tvorí II. časť Lekárskej správy z 15. 07.2014, neobsahuje relevantné skutočnosti, z ktorých by malo vyplývať zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa, odôvodňujúce zníženie miery jeho poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Toto rozhodnutie už nie je možné doplniť dodatočnými dôvodmi, preto vzhľadom na vyššie uvedené ho nemožno považovať za zákonné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu odporkyne a s dôvodmi, uvedenými v odvolaní navrhovateľa proti rozsudku krajského súdu, dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne nebolo vydané v súlade so zákonom. Keďže Krajský súd v Trenčíne rozhodnutie odporkyne potvrdil, odvolací súd jeho rozhodnutie zmenil podľa § 220 O. s. p. v spojení s § 250ja ods. 3 posledná veta a § 250l ods. 2 O. s. p. tak, že rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20. augusta 2014 pre nedostatok dôvodov zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s § 250k ods. 1 O. s. p. a § 250l ods. 2 O. s. p. a podľa § 151 ods. 1 a 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal ich náhradu podľa predloženého vyčíslenia. Navrhovateľovi vznikli trovy z titulu trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z., a to v prvostupňovom konaní za 3 úkony právnej služby po 64,54 €, 3x paušálna náhrada po 8,39 € a v súvislosti s účasťou na pojednávaní dňa 19.03.2015 a 28.05.2015 náhrada za stratu času 111,84 € (2x Púchov - Trenčín a späť 8x začatá polhodina po 13,98 €) a náhrada cestovného 51,93 € ($2 \times 47 \times (0,183 + 0,0883) + 2 \times 47 \times (0,183 + 0,0982)$) a v odvolacom konaní za 1 úkon právnej služby 64,54 € + paušálna náhrada 8,39 €, spolu 455,49 €. Priznanú náhradu je odporkyňa povinná zaplatiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 149 ods. 1 O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.